

TEDENSKA SLIKE

Štev. 32.

V Ljubljani, v sredo 8. avgusta 1917.

Leto IV.

Črnovice tretjič osvobojene.

Dne 3. t. m., ko so vdrlj po mostovih hrvatski oddelki v Črnovice, je z juga sem vkorakal poveljnik vojne črte generalni polkovnik nadvojvoda Jožef na čelu naših polkov ob navdušenju prebivalstva v osvobojeno mesto.

»Vi to želite —?«

»Da popiševa stričku najine doživljaje, — kajpak, in pa da se vam tudi moj striček zahvali . . .«

»Ali moja toaleta! — Poglejte me vendar bolje in sami vidite, da je to nemogoče!«
Jack je bil resnično blaten, posvalkan,

je videla, da je resnično kakor pocestni razcapanec ter se je čudila, da nje ta njegova zunanost prav nič ne moti, da pa se ž njo zgovarja mož, ki je bil šele pred kratkim hraber junak.

»Kako? Vi ste nečimerni? — Toaleta? Kakšna pa mora biti po taki noči in po

»Hvala za to besedo! — Vidim, miss, da niste samo lepa in ljubeznjiva, nego tudi zelo pametna dama!«

Stari dami je bil ta prizor silno všeč in oči so ji kar plamenele. Ej, ej, ej . . . si je mislila . . . pravi resnični čudež bo, če tale parček po božji volji nazadnje vendarle ne

Kralj Friderik saksonski in njegova sestra, nadvojvodinja Marija Jožefa, mati našega cesarja, v parku gradu laksenburškega pri Dunaju.

na kolenih zelen od trave in sukinja je zijala na več točkah široko razparana.

Vse to pa je opazila miss šele sedaj. Gledala je doslej le njegov obraz, ga občudovala in mu bila nepopisno hvaležna. Rada bi mu bila stisnila roko in mu prsrčno izrazila svoja čustva, toda našla ni besed, ki pa so se stari dami kar vsipale iz ust. Zdaj

takem delu? — Ne, nič izgovora, mister, — baš taki pojdite z nama . . . sicer pa, evo, glejte, niti jaz nisem več tip-top!«

In pokazala je svojo obleko, ki resnično ni bila več čista in zlikana, nego zelo umazana in zmečkana.

Jack se je razveseljen sklonil naprej, segel po njeni roki ter jo poljubil:

postane še zakonska dvojica! — In zopet se ji je zazdelo, da vidi v vseh teh slučajih usode naravnost otipljivo prst božji. Svoje dozdevanje je tudi nameravala obširno utemeljevati, a že je zmanjševal vlak svojo brzino drseč med visokimi hišami in hropeč preko visokih mostov . . . že so se začenjala velikanska kolodvorska poslopja,

skladišča, kurilnice . . . mlada dama pa je stala ob oknu ob strani Jackovi ter, zamahovaje z robcem, klicala:

»Striček! Striček! — »Vidite, oni najvišji — v sivi obleki — tik debeluha . . . O, striček, koliko skrbi si prestal zaradi mene!«

IV. Med nebom in zemljo.

»Ampak visoko, kolikor možno visoko! Čisto pod oblake in še višje!« je klicala Polly veselo razburjena in si zapenjala gumbe usnjene moške suknje preko svoje toalete.

Pogreb našega vojaka na vaškem pokopališču tik ob fronti.

»To je mister Hegan in oni debeli je mr. Dick Patton . . . poleg njega pa stoji Splarks, moj svak!« je ščebetala stara gospa ter hipoma vzkliknila: »O, miss, vi ste torej Polly Heganova?!«

A odgovora ni dobila več. Mlada dama je kakor lastavica izletela iz voza ter se vrgla na prsi gospodu, ki je — eleganten, vitek in od sreče žarečih oči — previševal okoli stoječe za celo glavo.

Jack je pomagal med tem stari dami izlesti iz vlaka na tla. Starka je hitela k družbi, ki jo je glasno pozdravljala, a ona je že odprla zatvornico, in besede so se vsipale kakor slap po hudourniku . . .

Tedaj pa se je Jack zdrzil: opazil je, da je izgubil — browning. In šele zdaj ga je pogrešil!

»Strela, prišel sem, da se ustrelim, če ni drugače.« si je mislil. Zdaj pa se bom mogel kvečiemu obesiti, — seveda, če ne bo drugaču.«

A približal se mu je visoki elegantni gospod, vodeč Polly pod svojo pazduho.

»Mister, kako naj se vam zahvalim? . . . moj Bog, kaj bi bilo zdajle z menoj brez vaše pomoči!?!«

In stiskal mu je roko, ki pa jo je Jack urno umaknil:

»Oprostite . . . malo opekel sem se pri tej aferi! Glejte!« — In pokazal je svoji dlani, ki so ju pokrivali veliki debeli mehurji.

»Damn!« je zaklel Hegan. »Tako pride k vam naš hišni zdravnik! Pojdimo zdaj . . . voz čaka že dovolj dolgo . . . Ali, saj res: dovolite — moje ime je Oliver Hegan!«

»Jack Bell,« je odgovoril razcapanec ter korakal za njima k avtomobilu . . .

»Tahí-Taho!« je zapela sirena, in avtomobil, črn nestvor, ki je imel ceno najmanj treh do štirih tisoč liber, fotografiran od vseh strani po specijalnih fotografih chicagoških dnevnikov, je zavozil zmagovito po sredi špalirja čakajočih množic . . .

Bil je razkošno krasen jesenski dan, hladen, brez vetra in skoro popolnoma jasen.

Na eni strani širne ravnine so stale v dolgi vrsti remize s ploščatimi strehami, pod katerimi so se svetili vzvodi letal, prečke koles in napetih žic, tenkih kakor pajčje

deži ter z velikim motorjem za dirkalno kratkotrajno letanje, je stal že pripravljen za start. Pred njim so oblačili v letalske drese ter si natikali letalske čepice Polly Heganova, milijonarjeva nečakinja, — Jack Bell — in Ralf Connor, letalec.

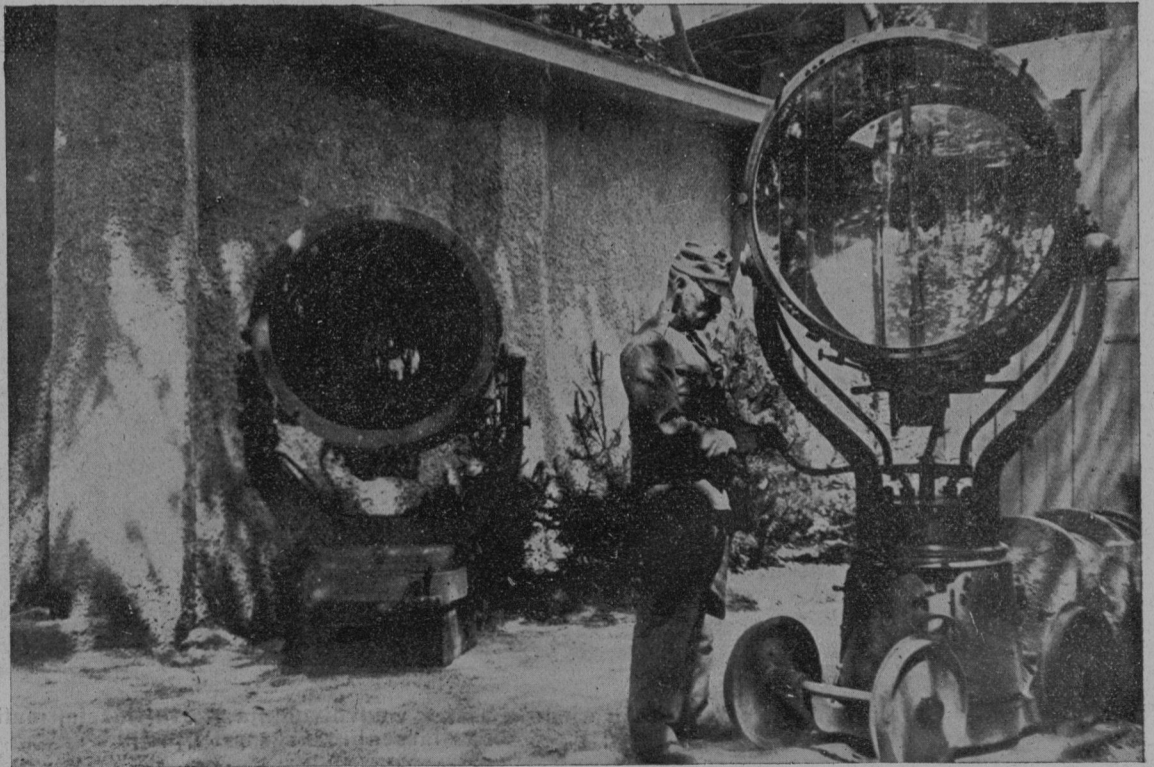
Šestindvajsetletni Ralf je bil nizek, širokopleč, nekoliko štorast mladenič, rmenolas, a temno ožgane polti. Šport mu je bil vsebina vsega njegovega življenja; v kolesarjenju, veslanju, plavanju, borjenju, igranju golfa in lawn tenisa je bil mojster, v letalstvu pa prvak vseh letalcev v državi Illinois. Pil je le sodovko brez whiskyja, igral cele dneve in noči v klubu na karte ter neprestano kadil iz svoje kratke pipe, da je dišal daleč naokoli kakor cela trafika.

»Upam, da boste zadovoljni,« je odgovoril zdaj Polly ter pomagal najprej nji, nato pa Jacku se vkrcati na letalo. Nato je sedel na krmarski sedež. Še je bil stroj negibno miren, a v njegovih krilih je vztrepetavalo ze neukrotno hrepenje po svobodnem vzletu.

Ralf se je sklonil, držeč noge na krmilu, z levo pestjo se jeoklenil držaja vzvoda, z desnico pa je pritisnil na gumb, — propeler se je zganil, se opotekel in se takoj začel vrteti s toliko vrtoglavo naglico, da je bil videti kakor ploha, vijakasta zvezda brez materije in barve, — iz zavrtal se je v nič, vlečoč za seboj celo letalo, pustil ga drčati nekaj metrov po ravnini . . . se dvignil in se vzpenjal više in više kakor velik težak ptič.

Jacku se je zdelo, da letalo stoji, a da pada le zemlja in se pogreza niže in niže. Remize spodaj in skupine dreves so se vrtile, a postajale vsak hip manjše, polja in travniki so bežali pod njim, Chicago se je videlo kakor skupina hišic in stolpičev iz gline, igračka, ki se ž njo zabava otroška stavbarska domišljija, Michigansko jezero pa se je svetilo kot ogromno zrcalo . . .

A letalo se je dvigalo še više . . . že je bil pred njim le vzduh, čisti vzduh brez zemlje in človeških sledov. Ničesar ni bilo čutiti kakor negotovo tiho tresljanje ter rezko pihljanje sape . . . ničesar slišati, kakor

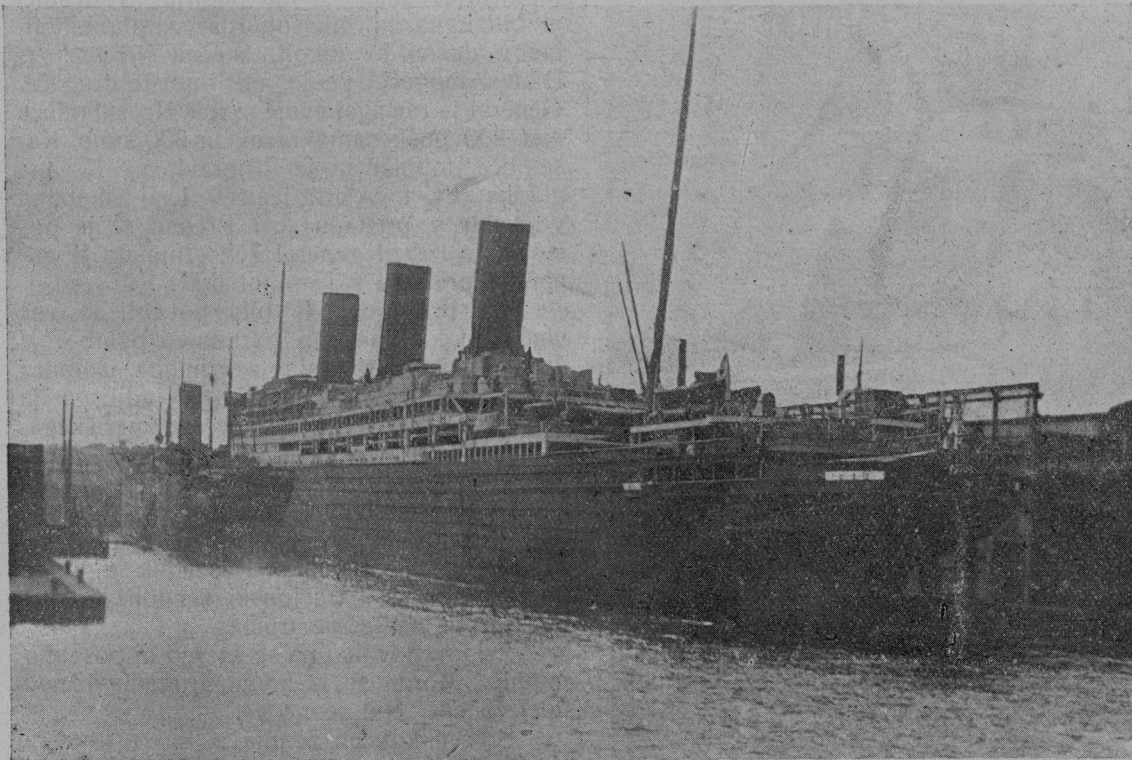
Zapljenjeni laški žarometi (reflektorji).

nožice. Na treh straneh je obrobilo letališče gosto drevje, izza katerega so se videli v daljavi nebotičniki, stolpi in kupole orjaškega chicagoškega mesta.

Ozek, iztegnjen aeroplan s tremi, neznatno drug nad drugim se dvigajočimi se

naglemu streljanju slično bobnenje motorja in ničesar videti kakor spredaj zvezda propelerja, ki je oral ozračje z divjo besnostjo.

Ralf je zavriskal s pravim indijanskim vzkrikom in izrazil ž njim svoje veselje, da se zdaj čuti v pravem življu ter se koplje v

Nemški veleparnik „Vaterland“, ki so ga Zedinjene države zaplenile in postavile v ameriško vojno službo.

njem s čustvom največjega blaženstva in razkošja.

Tako so leteli po brezmejni atmosferi — med nebom in zemljo, više in više k solncu, v brezkončno svobodo . . .

Jack je sedel brez besed za Polly. V oglušujočem grmenju motorja in silnem navalu vzduha mu tudi ni bilo možno govoriti. Imel je dovolj opraviti sam s seboj v blazno urnem letu ki ga je užival prvič. Toda omotice ni čutil. Le zobe je stiskal in napeto čakal — čakal . . . Toda kaj čaka, mu je bilo nejasno, nezavedno.

In še enkrat je zajeknil Ralf, nato pa nekaj premenil na vzvodu stroja, in letalo je začelo padati in pluti dalje v šir . . . Za hipe je izginilo letalo v oblaki plasti — Polly, Bell in Ralf so se izpremenili v nematerijalne prikazni — a zopet je padalo v svetel nič ter se nevzdržno potapljalo niže in niže . . . Zopet so se videle proge, razne barve . . . svet spodaj je postal vrteče se kolo . . . že se je pojavila igrača otroškega stavbenika . . . majhne hiše in stolpi, ki pa so čudovito hitro rasle in se širile . . . zasvetilo se je orjaško zrcalo . . .

Vzduh je postajal toplejši in gostejši . . . grom stroja se je povečal in je odmeval od nekoč . . . mesto Chicago je začelo izginjati za obzorjem . . . polja in travniki so zopet drseli nekam dalje . . . srce motorja je začelo bušiti . . . propeler se je vrtil umerjeneje, še počasneje . . . končno se je vrtil le še leno in letalo je v širokem krogu, vedno neznatno padajoče, zletelo na zemljo skoraj na istem prostoru, odkoder se je dvignilo.

Polly je skočila prva na tla, butila parkrat z nogami po zemlji, kakor bi se hotela prepričati, je li še mirna in zanesljiva, pa vzdihnila iz globine pljuč razkošno izražajoč »Ah!«

»Ni li bilo krasno, mister Jack?« je potem vprašala. In ne da bi čakala odgovora, je dostavila: »O, Ralf je letalec umetnik!«

»Čudovito!« je pritrdil Jack. »In kar je pri vsem najčudovitejše: človeku se zdi med letanjem vse popolnoma naravno . . . Vrag ti vedi, če nismo tudi ljudje nekaj letali, a smo tekom tisočletij peruti prav tako izgubili, kakor smo baje šele nedavno prav po nemnem napravili svoj opičji rep!«

Ralf se je na glas zasmel in Polly je vriskaje zaploskala:

»Mr. Jack, vi ste original! To mi je na vas še prav posebno všeč.«

Jack se je globoko poklonil in dejal tudi smehljaje: »Lepa hvala, miss!«

Medtem je že priteknel mehanik ter odpeljal letalo pod streho. (Dalje prih.)

Republika Liberija — naša sovražnica.

(Konec.)

Nekaj umerjenih besed v pozdrav. Gospod prezident izjavlja vljudno, da je pripravljen odličnim gostom pokazati mestne posebnosti. Ni jih mnogo: obe zbornični dvorani in cerkev.

Prezident je požvižgal pobočniku, naj prinese cilinder in rokavice. Prinesel je. Njegova ekselenca si je nasadila ogromen dimnik. Ko pa je natikala rumene rokavice,

je načelnik svobodne države opazil, da mu konci prstov nekako nedostojno prodirajo.

— Zakaj mu niso dali novih rokavic?

Novih ni bilo mogoče najti. Nič za to. Gospod predsednik je povabil odlične goste, naj mu slede. Najprej jim pokaže „parlament“.

— Pri moji veri, opereta!

— Kaj hočete! In vendar srečni ljudje! Kdo ve, niso li srečnejši, nego . . .

V „parlamentu“ je videti res dve zbornici. V eni je „zasedalo“ pravkar šest senatorjev. V vsem skupaj jih šteje zbornica dvanajst. Drug je črnejši od drugega. Ta in oni ima na sebi le haljo, drugi so v fraku in — bosu. Spodnja zbornica ima okoli 30 poslancev. V razloček od senatske zbornice je malo večja. Večina „gospodov“ poslancev je v plavalnih hlačicah. Tudi ministri so se prikazali. Finančni, zunanji in justični. Kot četrti posestnik portfelja se je pojavil nam že znani gospod generalni ravnatelj-pismo- noša. Torej tudi ekselenca!

— Opravičevali smo se, da njegovega naslova nismo vedeli . . .

— A on?

— Le malomarno je zamahnil. Da ni domišljav. Sicer pa da titulature niso vpe- ljane v Republikli . . .

Popoldne je povabil goste k sebi gospod finančni minister. Pravkar je lastnoročno klal kure. Seveda ne v ministrski paradi, nego v plavalnih hlačicah. Izdal je gostom mnogo zaupnosti. Civilna lista prezidentova znaša 812 dolarjev. Valuta je bronasta.

— In gre tudi!

— Gre. Da tudi papirje izdajajo . . .

Klanje piščancev je bilo medtem gotovo. Minister si je umil okrvavljene roke, oblekel preko plavalnih hlačik frak ter si nataknil red „afričanske svobode“. Kdor daruje gotov znesek v dobrodelne namene, dobi od prezidenta red. Za 50 dolarjev je možno postati „vitez“, za 300 veledostojanstvenik redov. V Barceloni je urejena posebna agencija redov.

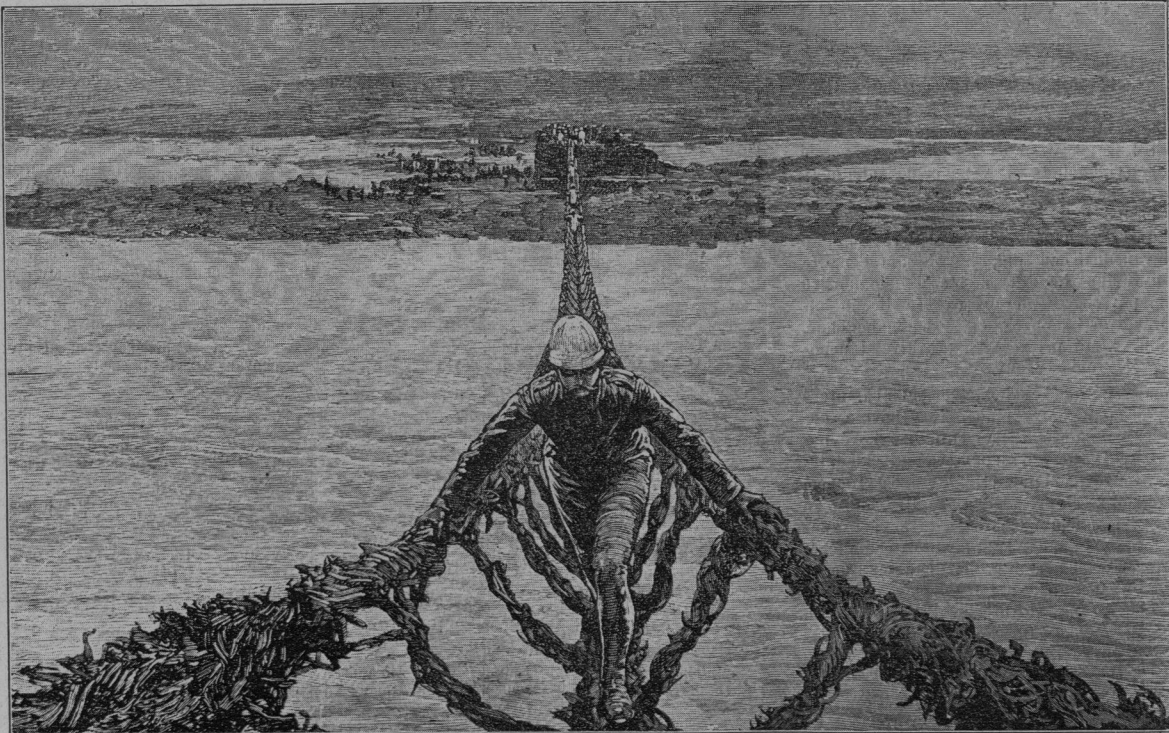
— Ali se niste dali zapeljati?

— Minister je prigovarjal. Bilo je zelo koristno za finance Republike, če bi se po- brigali, da bi se red po naši domovini raz- širil kolikor mogoče . . .

In gostje so ometali, da se potrudijo.

Glejte, glejte! Kakšne modernistne fi- nančne praktike na najčrnejšem pobežju! Ni je špranje na zemeljski obli, kamor bi ne pronikla blagoslovljena kultura!

* * *

Most iz samih žic in korenin čez reko Jassan v Indiji.

Iz bogate Rumunije: Živinski sejem v moldavski vasi.

In prišel je trenotek in mala Republika tako črna in smešna, se je ponosno postavila ter izpregovorila svojo najvažnejšo besedo k dogodkom sveta.

— Kaj torej vojska? Ali imajo tudi škatljico z vojački v svobodni Liberiji?

Gostom je bilo nekaj takoj čudno. Med ministri se ni namreč predstavil noben kot vojni minister. Kaj je to?

— Taka je pač naša ustava! je razkladal vljudni spremljevalec. Stalna vojska bi bila nevarna redu in svobodi v državi . . .

Nov nazor! Toda jedva je bil izgovorjen, ko so se odprle duri ter je bolj priletel nego vstopil mož visoke postave v pisani paradi. In posredovalec je predstavljal: naš vrhovni vojskovodja! Na pragu se je mož spotaknil ob lastni sablji. Nečloveški klobuk z visokimi peresi se mu je skotalil z glave in naravnost v kot pod mizo. General po vseh štirih za njim. Zasačil ga je, nasadil svoj ponos na glavo in šele nato se je predstavil. Uniforma je kar žarela. Zopet več zlata kot blaga. Toda njen nositelj — bos.

Poveljnik milice — resnično dobesedno „črne vojske.“ Štirje polki pehote in oddelek

Rumunski kmetje po vinski trgatvi: Mošt pripeljejo z vinogradov v mesto.

Rumunski kmetje na sejmu.

topničarjev ima — na papirju. V resnici mobilizirana ni bila oborožena sila Liberianov doslej še nikoli. Srečna država! — Danes, mogoče, pa je tudi ondi že drugače. General je razlagal svoje skrbi. Na skladišču ima 200 pušk samokresov in 300 sulic. Kar se tiče topništva, je pripravljena le ena gladka cev, toda brez ležišča. Leži zakopana v pesku v pristanu . . . Predno se je poslovil, je izrazil general željo, nimajo li gospodje pri sebi kaj — tobaka . . .

Na drugi dan je bila povabljena vsa vlada od kapitana na parnikovo palubo. V čast gostom je plapolal z vrhunca jambora liberjanski prapor. Krojač na ladji ga je sešil iz kosa prapora — severnoameriškega.

V slovo je obljubil predsednik, da pošlje drugega dne gostom diplome reda.

— In je bil mož beseda?

— Diplome so bile točno dostavljene. Seveda brez — redov. Posesnik diplome ima pravico, v barcelonski agenturi priskrbeti si red na lastne troške . . .

Pripovedovalcu pa se za red ni posebno mudilo. Morda se je komu drugemu izmed udeležencev. Nič se ne ve.

Srečen kotičen zemlje!
(Jos. Kuffner v praških „Nar. Listih“.)

Anarhija na fronti in v državi.

Ruska revolucija, ki je toli blagodejno vplivala na sovražne države, postaja za Rusijo samo vsak dan nevarnejša. Popolne svobode stoletja v sužnosti trpeči ruski narod ne zna koristno uporabljati. Razpaslo se je strastno politično strankarstvo, nastalo je nešteto novih časopisov, ki le hujskajo, in pojavilo se je nekaj blaznih demagogov, ki jim ni na svetu prav nič več. Glavne stranke so konstituelna in demokratična (kadeti), bolševiki (maksimalisti) in menševiki (minimalisti).

Kadeti so bili predvsem meščanska svobodomiselnostna ustavna demokratična stranka in njeni voditelji Miľjukov in drugi vse-slovansko misleči poslanci skrajno bojevitve barve. Menševiki ki stoje na stališču, da treba skleniti mir dogovorno z entento brez vojne odškodnine. Toda vojno treba nadaljevati dotlej, da Nemčija in Avstro-Ogrska to mirovno načelo brez zadržka priznata. Njih vodja je Kerenskij.

Bolševiki ne priznavajo nobene vlade, nobene armade, hočejo vojno brezpogojno končati ter upajo, da nastane splošna anarhija, ki ji giljotina prinese šele pravi red in mir. Tem načeluje Lenin.

Kadeti so iz vlade izstopili, bolševiki pa so izzvali strašne upore in poulične boje v Petrogradu, Moskvi, Novgorodu in drugod, ter so nahujskali trdnjavo Kronstadt, da se je vladi uprla ter se proglasila za samostojno republiko. Bolševiki pa so nahujskali tudi na frontah več ruskih divizij, da so odšle iz svojih postojank in se umaknile daleč nazaj. Uporni vojaki so deloma postrelili svoje častnike in podčastnike, pobili so lastne topničarje ter zbežali na topničarskih konjih. A tudi častniki so se brez vzroka bojzljivo umaknili iz zakopov, pošodovali sami sebe, da bi jim ne bilo treba več služiti. Vojni minister Kerenskij ki je prevzel tudi ministrsko predsestvo ter je danes ruski diktator, je odstavil okoli 20 generalov in poveljnikov ter jih postavil pred vojno sodišče. Mnogo častnikov je bilo zaradi izdajstva postreljenih.

Ruska armada se zaradi izdajstev ruskih vojakov in častnikov ne more več držati ter beži neprestano nazaj, dasi se nekaj ruskih

Rodovitna Rumunija: Rumunski kmet jaha preko koruznega polja.

Zvišanje preskrbnine za svojce vpoklicanih.

Zakon o preskrbi svojcev vpoklicanih je stopil v veljavo dne 1. avgusta. Izplačevanje višje preskrbnine se prične izplačevati dne 16. avgusta

Zakon določa za vsakega svojca na Dunaju po 2 K preskrbnine na dan, za večje kraje drugod 1'80 K, za manjše kraje 1'60 K, in sicer po tistem kraju, v katerem je opravičenec stanoval takrat, ko je bil hranitelj vpoklican. Znesek 1'80 K je določen tudi za svojce, ki bivajo na Ogrskem ali v Bosni, za one, ki bivajo v inozemstvu (Nemčija, Švica) po 2 K. Na Ogrskem tega vprašanja še niso rešili.

Glede zvišane preskrbnine ni treba tistim, ki so dobivali polno preskrbnino, ničesar ukrepati. Tudi če otroci še niso dobili zadnjič zvišane preskrbnine, ki velja od aprila za otroke pod osmim letom, ni treba vlagati nobene prošnje ali zahteve. Zvišane podpore morajo izplačevati plačevalnice

Iz rodovitne Rumunije: Sadni trg v Pitešči.

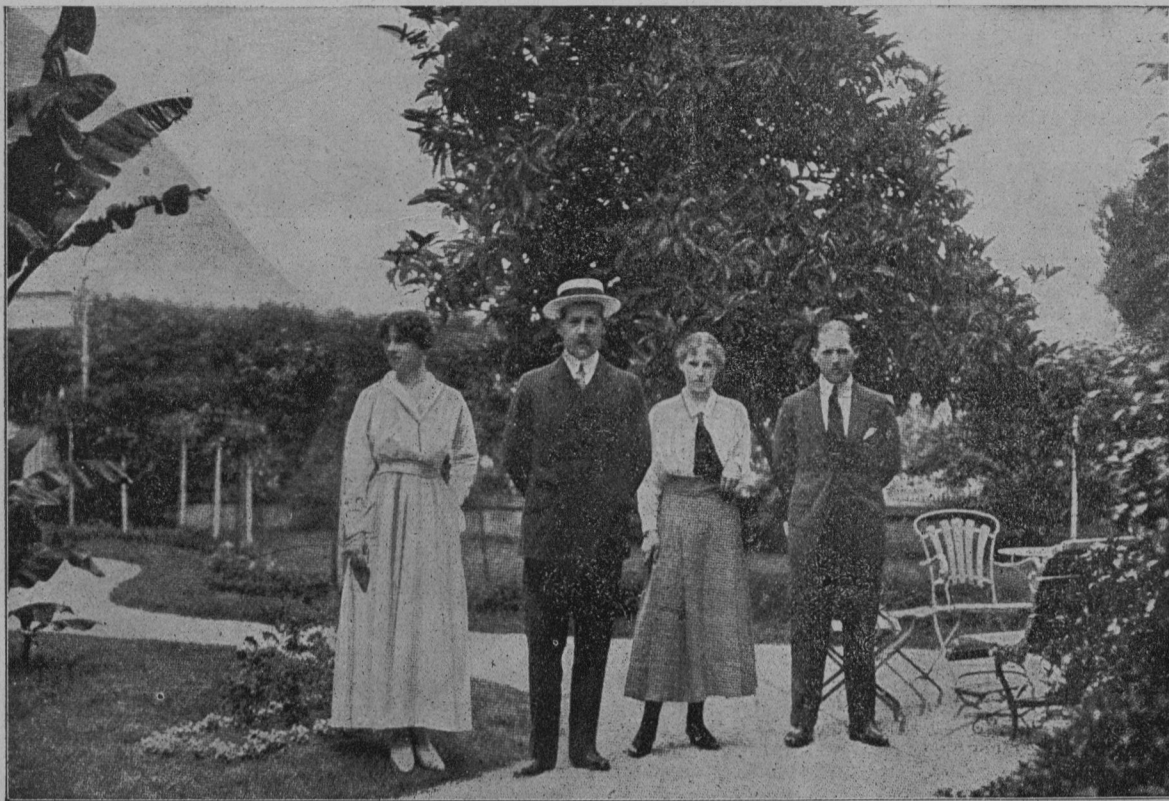
divizij še bori za odpor in red v lastnih vrstah. Na bežeče ruske čete streljajo ruski topničarji; Kerenskij je uvedel na fronti zopet smrtno kazen, ki jo je ruska revolucija pravkar odpravila. Več sto bolševikovoditeljev je zaprtih po ječah. Toda anarhija na fronti in v notranjosti države se razširja kakor strašen gozdni požar. Zdi se, da je revolucija Rusijo osvobodila in obenem razbila. Rusi so politično premalo izobraženi, da bi znali revolucionarne ideje prav izkoristiti. Pokopali so nagajko in odprili ječe, toda namesto teh so dobili anarhijo in polom.

Ali bo mogel bolni Kerenski še rešiti svojo domovino razpada? O tem dvomi marsikdo.

Vojaški in delavski svet izdaja pač vsak dan nove resolucije, toda bežečih ruskih divizij ne more ustaviti, uporov po državi ne more zadušiti in agitacije za samostojnost Finske Ukrajine in raznih okrožij ne more zavreti. Rusija se danes ruši na kosce. Kaj jo še čaka? Zločinski vladni sistem krutega absolutizma pod carji od Petra Velikega do Nikolaja II. se maščuje danes nad nesrečno Rusijo.

Rodovitna Rumunija: Rumunska vaška žitnica.

Odstopivši grški kralj Konstantin s svojim najstarejšim sinom in dvema hčerama, sedaj na letovišču v Švici.

brez posebnih vlog. Pri prvem izplačilu po 16. avgustu bodo prejeli opravičenci zvišano preskrbnino. Znesek, ki odpade na čas od 1. do 16. avgusta se izplača pozneje. Pri izplačevanju začetkom tega meseca pobere izplačevalnica plačevalne pole in vsak dobi potrdilo, da je izročil plačevalno polo. Če bi kje ne hoteli dati dotičnega potrdila, naj se odločno zahteva, kar je predpisano. Tisti, ki prejema preskrbnino po pošti, naj vpošljejo polo po pošti, pa se jim mora tudi doposlati potrdilo.

Opravičenci, ki stanujejo v svojih hišah in hišne oskrbnice doslej niso prejemale stanarinskega prispevka, odslej ga bodo prejemale kakor drugi najemniki po tujih stanovanjih. Tudi za ta prispevek ni treba posebne vloge.

Drugače je pa s tistimi, ki z vojakom do vpoklica niso živeli v skupnem gospodarstvu. Ti bodo šele pozneje dobili novo preskrbnino. Zakaj dobi mati zvišano preskrbnino pozneje, ker je otrok zunaj doma na reji, res ni jasno. V tem slučaju pa je treba zglasiti opravičenost pri oblasti in zahtevati tudi potrdilo, če se pola odvzame.

Zglasiti se morajo dalje tudi vsi tisti, ki doslej niso prejemale nikakršne preskrbnine, pa imajo po novih določbah pravico, če so bili že zavrjeni ali pa ne.

Po novem zakonu gre preskrbnina vsaki soprogi vojaka in vsakemu otroku (zakonskemu in nezakonskemu), čeprav bi vojak pred vpoklicem ne bi bil skrbel za soprogo ali otroka. Dan sklenitve zakona ni merodajen. To pomeni toliko, da je soproga opravičena do preskrbnine, tudi če je imela že pred vojno svoj zaslužek, tudi če je bil ta zaslužek tak, da se sme reči, da žena ni živela ob moževem zaslužku nego ob svojem. Za vsako ženo, za vsakega otroka naj se torej vložijo zahteva.

Preskrbnina pripada tudi neporočenim ženam od 1. avgusta dalje. Izvzete so edino neporočene žene, ki so že pred vojno živele popolnoma ob svojem zaslužku. Vse druge pa, ki dokažejo, da so živele v skupnem gospodarstvu z vojakom že pred vojno pa so opravičene do preskrbnine in naj vložijo zahtevo, oziroma jo priglasijo s potrebnimi

dokazili. V dokaz se navajajo lahko sosedje, priče, sorodniki.

Tisti, ki z vojaki do vpoklica niso živeli v skupnem gospodarstvu, pa so prejemale od njega podporo, imajo pravico do popolne preskrbnine, če je znašala podpora vsaj toliko, kakor znaša preskrbnina. Če je bila podpora manjša, dobe manj. Če to, kar je dajal vojak kot podporo staršem ali nezakonskim otrokom, ni dovolj za vzdrževanje, se sme odmeriti preskrbnina tudi višje, posebno če so drugi viri nezadostni, kar treba dokazati. Onemogli starši in nezakonski otroci dobe nekaj preskrbnine tudi če vpoklicanec ne bi bil nič skrbel zanje.

Če starši onemorejo med časom, ko je sin pri vojaki, imajo pravico do preskrbnine tudi tedaj, če jih sin ni podpiral. Do-

kazati treba, da so starši onemogli in da potrebujejo podporo in bi bili navezani na sina. Pravica do preskrbnine nastopi pa tedaj, če postane mati vojakova vdova med vojaško službo sinovo. Enako imajo tudi pravico do preskrbnine med vojno rojeni nezakonski otroci. Iste pravice imajo tudi svojci aktivnih vojakov kakor svojci rezervistov in črnovojnikov. Izvzeti so le svojci dalje služočih podčastnikov in častnikov.

Katera je trajno nesposobna za delo in je živela sama (torej žena brez otrok ali mati) z vpoklicancem v skupnem gospodinjstvu, ima pravico do dvojne preskrbnine. Za to treba seveda napraviti vlogo in jo podkrepiti z zdravniškim izpričevalom.

Če je bila zahteva zavrjena, je dopustna pritožba v šestdesetih dneh.

Za presojo dovoljevanja preskrbnine obstoja komisija petih članov za vsak okraj. V komisiji sta dva zastopnika prebivalstva, ki morata biti izbrana iz poklica, ki je najbolj zastopan v okraju. Imena članov komisij se objavijo uradno. Dokler niso imenovane te komisije, bo upravljal odmero dosedanji urad.

Rodovitna Rumunija.

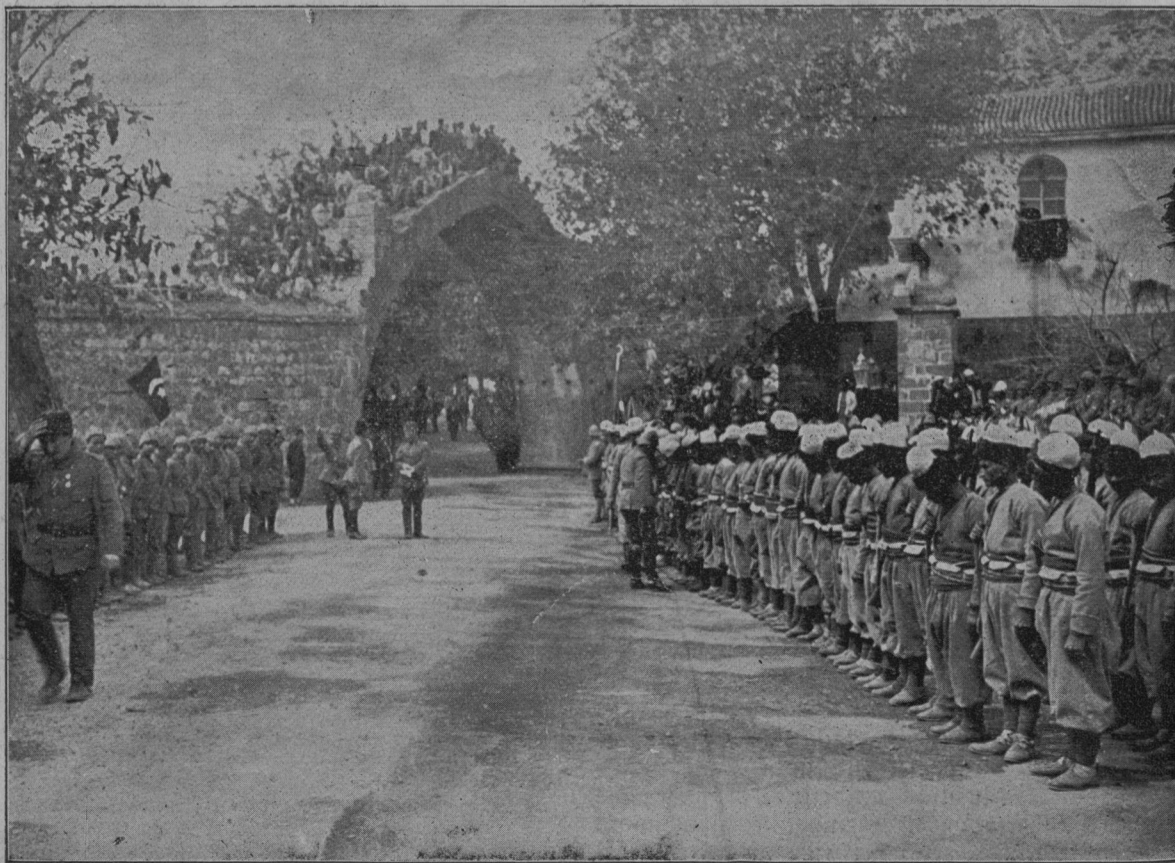
(K našim slikam v št. 31. in 32.)

Rumun je rojen kmetovalec, in svoje bogastvo ima Rumunija v prvi vrsti zahvaliti kmetijstvu.

„Glej, stvarnica vse ti ponudi,
le jemat' od nje ne zamudi:
polje, vinograd, gora, morje,
ruda, kupčija tebe redel!“

te besede veljajo za slovensko domovino, a stokrat resničnejše so še za Rumunijo. Reke Donava, Aluta, Seret in Prut s svojimi pritoki jo bogato napajajo, zemlja sama pa je debela, naravno plodovita prst. Zato rodi, ne da bi jo bilo treba s posebno muko obdelavati in preveč gnojiti. Od vseh produktivnih tal (nad 82 odstotkov) odpada na polja in vrtove nad 35 odstotkov, na pašnike 22,5, na vinograde 7,1, na šume in močvirje nad 18 odstotkov.

Glavni zemeljski pridelek je koroza (znana porumb v Valahiji in papušoc v Moldaviji.) Gotovo polovico zorane zemlje

Iz Male Azije: Kurdi — turški novinci ob nastopu vojaške službe.

Moderna doba v stari Kitajski: Reklamen sprevod — demonstracija čevljarjev po ulicah Nankinga.

pokriva koruza, ki daje kmetu in gospodi polento ali mamaligo. Potujoč po Rumuniji daleč naokoli ne vidiš družega, kot samo prekrasno, visoko in debelo koruzo, ki raste naglo in bujno. Čim bližje rekam, tem višja je, čim bolj v gorskih dolinah, tem nižja.

Drugi rumunski plod je pšenica, ki jo pridelujejo takisto ogromno ter so jo izvažali še več kot koruze. Tudi ječmena pridelujejo Rumuni precej, manje rži, ovsu in prosa. Žita je Rumunija obilo prodajala sosednjim državam ter delala ž njim lepe skupičke. Spočetka vojne smo v naši državi dajali Rumuniji velikanske zaslužke za njeno žito.

Za krmo se Rumun ne briga, ter pušča živino na paši in v stajah vse leto. Korenje, krompir in repo razmeroma malo goje, temveč pa zelje in razne vrste buč in melon, ki se prodajajo in uživajo zlasti po mestih v ogromnih množinah. Oljke so redke, sladkorni trs pa dobro raste v Seretovi dolini. Tudi tobaka se pridelava dosti ter je tako dober, da ga prodajajo pod imenom turškega „duhana“. Vinska trta rodi obilo zlasti od Pitre na Bistrici tja do Donave; ob podnožju Karpatov leže nepregledni vinogradi.

Tudi živinoreja donaša Rumuniji silne dohodke. Goveje živine, svinj, ovac in koz je imela dežela pred vojno nad 8 milijonov glav, konj okoli milijona in bivolvov okoli 300 000. Govedo je izvrstno za klanje, a slabo za mleko; zato so uvažali švicarske krave. Ovce pasejo v velikih čredah po gorah in hribih do jeseni; nato se pastirji ž njimi preselijo v dolino. A tudi govedo ostane preko zime na pašnikih. Meso je bilo v Rumuniji zelo ceneno živilo, ki ga je imel tudi zadnji berač.

Čebelarstvo se goji moderno; izvrstni med in vosek je bil že davno ponos kmetov v Moldaviji.

Gozdov je mnogo in lesa povsod dovolj. V deželi je tudi sila mnogo močnih petrolejskih vrelcev, a tudi zdravnih rudninskih vod. Soli je toliko, da je dobivala država od nje do 10 milijonov frankov na leto.

Ker je imela Rumunija tudi dobro razvito obrt in trgovino, je bila med najsrečnejšimi državami v Evropi. Toda zaplela se je v vojno, zavratno je naskočila Erdelj ter bila strašno poražena. Danes je večji del Rumunije v oblasti bolgarske, avstro-ogrske in nemške armade.

Upajmo, da odpade na jesen zopet nekaj žita, koruze in petroleja tudi na našo državo iz blagoslovljene Rumunije. Treba nam bo vsega prav zelo!

Naročite in razširjajte „Tedenske Slike“! Pridobivajte novih naročnikov! Čim več bo naročnikov, tem bolji bo list. Zrno do zrna... Kamen do kamna...

Svetovna vojna.

Boji se nadaljujejo kakor bi se bila svetovna vojna šele nedavno pričela. O miru se mnogo piše, a vojna divja z enako strastjo dalje. Če opazujemo to krvavo vrvenje, se nam zdi kakor bi se bila zarotila neka tajna sila proti človeštvu, ki absolutno gospodari

nad njegovim razumom in njegovo voljo. Vsi dokazi učenjakov, parlamentarcev in vojaških strokovnjakov, izjave, da je vsak dan daljne vojne le v škodo, ne izda nič. Tajne sile ne odnehajo. — Na bojiščih so bili največji boji v Galiciji, kjer so avstrijske in nemške čete zopet zasedle vso Galicijo in del Bukovine. Na enem mestu so prekoračile rusko mejo. Pri teh operacijah so Nemci zajeli okolo 20 topov. Avstrijci pa nad 2000. Umikanje Rusov iz Bukovine se nadaljuje; avstr. čete so zavzele Črnovice in v nevarnosti je vsa rusko-rumunska bojna črta v Moldaviji. — Poročila iz dežel sporazuma pravijo, da namerava sporazum opustiti operacije na Balkanu. Grof Czernin in nemški cesar sta trdila te dni, da čakajo centralne države še hudi in krvavi boji. Ti izjavi merita najbrže na Flandrsko bojišče, kjer so pričeli Angleži zopet napadati. Mogoče je pa tudi, da poizkusijo Italijani svojo srečo. Trenutek se zdi sporazumu ugoden zaradi tega, ker utegne razbremeniti rusko vojsko, ki se nahaja še vedno v krizi. — V tej svetovni vojni so zgubili nasprotniki 268 bojnih ladij (Angleži 162). V tretjem letu med njimi 1 dridnot, 8 bojnih ladij, 2 oklopni križarki, 1 topničarko in 8 malih križark. Letal in zrakoplovov je bilo uničenih od 1. avgusta 1914 do 30. julija 1917 2298 sovražnih in 683 nemških, dalje 186 privezanih opazovalnih zrakoplovov in 3 vodljivi zrakoplovi. Samo izguba letal in zrakoplovov znaša nad tričetr milijarde škode. — Z ostalih bojišč ni pomembnejših poročil.

„Tedenske Slike“ so najbolj zanimivo in poučen slovenski ilustrirani tednik. Priobčujete vsak teden obilo slik in poročila z raznih bojišč ter o vseh važnejših aktualnih dogodkih.

„Tedenske Slike“ stanejo celoletno 15 K, polletno 7-50 K, četrletno 3-80 K. Posamezne številke se dobivajo po trafikah, knjigarnah in na kolodvorih izvod po 30 vinarjev.

Zahtevajte povsod „Tedenske Slike!“
Naročite si „Tedenske Slike!“

Priporočajte jih svojim znancem in prijateljem!

Mustafa Kemal paša, poveljnik druge turške armade, gost našega poveljništva.

Rumunski kmetje ob stiskalnici za seno.

Vojne dopisnice, ki ne ustrezajo tem določbam, so izključene iz poštnega prometa.

Pšenica drugod. Na Francoskem pričakujejo oboli 40 milijonov meterskih stotov pšenice. Navadni pridelek je znašal 70 milijonov meterskih stotov. V Ameriki se bo več pšenice pridelalo, kakor so popred mislili. Turščice bo toliko, kolikor je Amerika še ni nikdar videla. Upajo na 8 milijonov meterskih stotov.

Nadomestilo za moko. Iz Gradca poročajo: Posestnik Andrej Pugl v Göstingu je iznašel novo postopanje, da se omeji poraba krušnega žita. Zmlete hruške naj se primešavajo moki. Poizkusi so pokazali, da je kruh s tako primesjo izredno dober in okusen. Vodja prehranjevalnega urada na Gorenjem Avstrijskem je na posvetovanju pri deželnem predsedstvu povedal, da je dobil prehranjevalni urad natančno poročilo, kako b se dobile hruške, nakar je priporočal urad to postopanje vsem deželnim vladam. Ni pa še načrtov za nakup, sušenje in nadaljno gospodarstvo. Deželna vlada je naročila, naj se pokupijo hruške v velikih množinah, da se napravijo poizkusi.

Moderna Švica: Švicarski pismonoša v lahki letni obleki — vroče uniforme.

Razne vesti.

Novi nabori. Mladeniči letnikov 1897, 1898 in 1899 pridejo zopet na prebiranje. Zglasiti se morajo med 6. in 11. avgustom pri občinskih uradih oziroma magistratu. Nabori bodo meseca septembra od dne 3. do 23. Kdaj in kam bodo poklicani potrjeni mladeniči, izvedo pri prebiranju.

Za sveže sadje do 50 kg teže ni treba za vožnjo po železnici ali po vodi nikarkršnega prevoznega dovoljenja. Za težje pošiljkatve je potrebno posebno dovoljenje.

Več tobaka obljubujejo. Letina za tobak je bila slaba. Zato so omejili izdelovanje tobaknih izdelkov. Sedaj pa, ker tudi letos ne bo preveč tobaka, ga uprava namerava jeseni prihraniti nekaj več za civilno prebivalstvo. To v tolažbo tistim, ki se radi naslanjajo s tobakom, dasi ni koristen zdravju.

Novo uradnim potom izdana vojne dopisnice. Od 1. avgusta t. l. nadalje so dopustne v prometu k armadi na bojišču samo nove iz sivega papirja izgotovljene vojne dopisnice, dočim so za promet od armade na bojišču še nadalje veljavne sedanje iz rosa-papirja narejene vojne dopisnice. Zasebnim potom izdane vojne dopisnice so le tedaj dopustne, če so uradno izdanim dopisnicam tako glede na barvo kakor glede na besedilo popolnoma enake.

Če so delavci lačni, jih militarizirajo. Gibanje v mariborskih delavnicah južne železnice in v kurilnici, katerega se je udeleževalo približno 1700 delavcev, se je v pondeljek zjutraj končalo z militariziranjem delavnic in kurilnice. V soboto popoldne je dospelo določno povelje graškega vojaškega poveljstva, nakar so sklicali počivajoče delavce in jim naznanili militarizacijo obratov. Nato so se razveljavile vse oprostitve vojaškoobveznih delavcev; vojaški obvezanci vrše sedaj svoje delo na

svojih dosedanjih mestih kot vojaki, ravnatko črnovojniški obvezanci. Vse dosedanje mezde (vključno prej dovoljenih izboljšav) se bodo izplačevale slej ko prej in oba obrata se postavita pod poveljstvo novega vojaškega poveljnika. — Gibanje mariborskih železničarjev je nastalo najbolj zaradi slabe prehrane.

Poravnajte naročnino!

V zalogi je še nekaj izvodov **albuma**

„LEPA NAŠA DOMOVINA“

I. zvezek: **Kranjska v podobah** vsebuje osem krasnih trobarvnih reprodukcij in sicer:

Ljubljana. - Kamniške planine. - Bled. - Vintgar. - Bohinjsko jezero. - Belopeško jezero. - Postojna. - Predjamski grad.

Album ima poleg slik tudi kratek opis dotičnega kraja v slovenskem, nemškem, češkem in laškem jeziku. Je torej primerno darilo vojakom in drugim. — **Cena s poštnino vred 2 K.**

Naročite takoj, dokler je še kaj zaloge v upravištvu „TEDENSKE SLIKE“ v Ljubljani.

Tiskovine vseh vrst

tabele, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. natisne lično in ceno

tiskarna DRAGOTIN HRIBAR

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9

kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, vabila, vsporede,

Vsaka gospa

naj čita mojo zanimivo navodilo o medernem

negovanju prsi.

Uspešen svet pri pomikanju obilnosti! — Pišite zaupno **IDI KRAUSE, Presburg (Ogrsko) Schanzstrasse 2, Abt. 95.** — Ne stane nič.

Priporoča se

:: umetna knjigoveznica ::

IVAN JAKOPIČ

:: LJUBLJANA. ::

Razpošiljam tudi novo kislavo vodo „Sjiva“ vrelec za brizganc (Spritzer) in namizno terzdravilno slatino.

VINO belo in rudeče

od 65 l naprej razpošilja po povzetju

A. OSET, pošta Guštani, Koroško.

Kupim vse vrste stare in nove zamške od kisle vode in vse vrste sode za vino in sadjevec.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las ki rdeče, svetle in sive lasne in brado za trajno temno barva. 1 steklenica s poštnino vred stane K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245. Povzetje 55 viharjev več. Naslov za naročila:

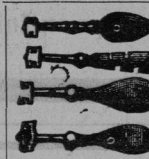
Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

100 lit. zdrave domače pijače

osvežuje in gasi žejo. Vsak si more z malimi stroški sam izdelovati. V zalogi so: ananas, jabolka, grenadine, maline, muškatne hruške, pomaranče, dišeča perla, višnje. Ne ponesreči se nikdar. Te domače pijače se poleti zauživajo lahko ohlajene in pozimi tudi gorke, namesto ruma in žganja. Tvarina z natančnim predpisom stane K 12.— franko po povzetju. Za gospodarstva, tovarne, večje gospodinjstvo, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavca poživilja in ga ne opoiji in njegovi delavni moči ne škoduje.

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

Diamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo.

Diamantov za rezanje stekla zamerem oddati sedaj samo št. 4 za K 1170 in „5 1/2“ „16“

Ker je dovoz diamantov ustavljen ter se dobi sirovina le teško in po ogromni ceni. Poštnina s povzetjem stane 85 h. Za pošteno in solidno blago jamči

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z zraven spadajočim milom vse solčne pege, maroge, solčne opekline, ogrce, obravno rdečico itd. in ne obrabi kože mladostno sveže in nežne. Cena K 575 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 16.—, 6 porcij K 3070. Vse brez kakih nadaljnjih stroškov Naslov za naročila:

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

Odlikovan na razstavi v Radovljici leta 1904 s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC, HRUŠEVEC

in SLIVOVKO

najfinejše vrste, posebno priporočljivo proti kužnim boleznim, se dobi

pri **Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.**

Cene zmerne.

Za pristnost se jamči.

Mazilo za lase

varstvena znamka Netopir

napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ulici 200 ali pa v trafiki pri farni cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepše lase. Steklenica po 4 in 5 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborna sredstvo za rast las. — **Za gotovost se jamči. — Zado- stuje steklenica.** — Spričevala na razpolago.

Minarski pomočnik

se išče, prost vo- jaščine, pod do- brimi pogoji.

Kje, pove upravništvo „Tedenskih Slik“.

Prodajalka

vešča manufakturne in špecerijske stroke, želi premeniti službo. — Cenjene ponudbe pod „Dobra moč“. na upravništvo „Tedenskih Slik“ 847.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino trvdka **Ljubljanska industrija probkovih zamaškov JELAČIN & KO. LJUBLJANA**

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumno, janež repno, korenjevo, razna trava in druga domača semena, prazne vreče kakor tudi vse vrste prid. lkov **kupuje SEVER & URBANČIČ, Ljubljana, Wolfova ulica 12.**

Potrdila istovetnosti

izvršene po najnovejšem predpisu dobe občine v **tiskarni Drag. Hribarja** v Ljubljani, Dunajska c. 9

„Morana“

je priznana kot najboljšo sredstvo proti ušlitemu mrčesu, stenicom in drugi golazni. Izvrstno sredstvo je proti hrastam in vsaki drugi kožni bolezni. Cena liter 5 K.

Zaloga: **Skrinjar** Trst, Via Castaldi 4, I.

Zaloga pohištva
VIDO BRATOVŽ
Stari trg 5
LJUBLJANA

Zahtevajte slovenski cenik! — naslov za pisma: **JOS. PETELINC, Ljubljana.**

Priporoča se trvdka

JOS. PETELINC

tovarniška zaloga šivalnih strojev.

Sfroj v raznih opreham in sistemih, prilpote kakor luksus opreme vedno v zalogi. Pouk o umetnem vezanju brezplačen.

LJUBLJANA, blizu frančiškanskega mostu levo ob vodi, 3. hiša

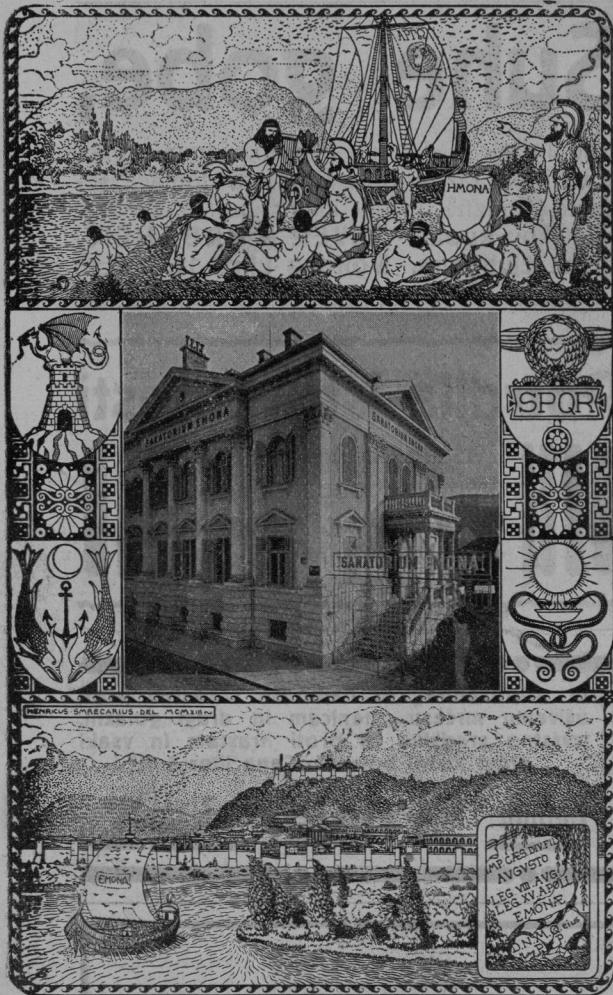
10 letna pismena garancija

10 letna pismena garancija

CRESCES
FORTIS

SANATORIUM · EMONA
ZA NOTRANJE · IN · KIRURGIČNE · BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.

LJUBLJANA · KOMENSKEGA · ULICA · 4
SEF · ZDRAVNIK · PRIMARIJ · DR · FR · DERGANČ

Selenburgova ulica 1
(zraven trgovine Tkar)

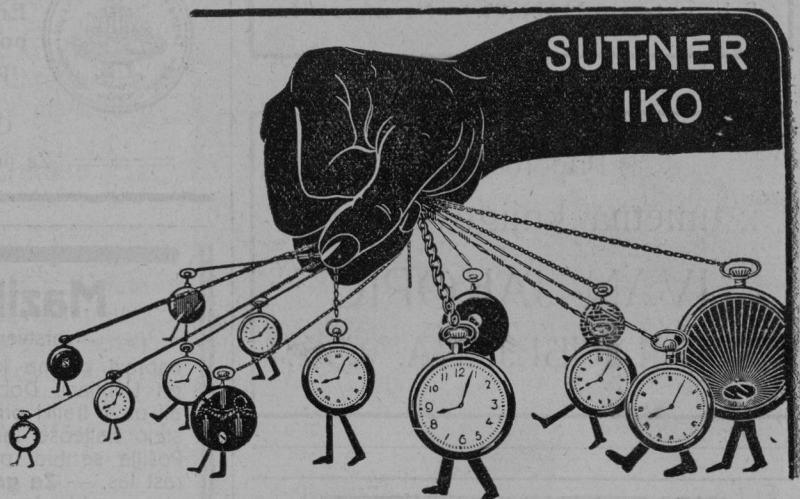
Špecialna trgovina bluz

Antonija Sitar

Obiskujte „Kino Central“

v deželnem gledališču

Krasna
darila!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

≡ **mojstrsko delo urarske umetnosti!** ≡

Razpošilja se po povzetju, — Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastoj in poštne proso.

:: Vse ure so natančno preizkušene ::

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

- Št. 99410 Kovinasta anker Roskopf ura K 12·40
- št. 99449 Roskopf ura, grav. močna, 2 pokrova K 16·80
- št. 99600 Radijska žepna ura ponoči sveteča K 16·20
- št. 99865 Kovinasta verižica K 1·60
- št. 99645 Uhani amerikanski double zlato K 3·40
- št. 99022 Srebr. rožni venec K 9·50

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5

Nobene podružnice. Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur. Nobene podružnice.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

:: Delniška glavnica 8,000.000 kron. :: **STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.** :: Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na vložne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3·80, 1/2 leta K 7·50, celo leto K 15—; za Nemčijo: 1/4 leta K 5—, 1/2 leta K 10—celo leto K 20—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 24—. Za ameriko letno 5 dolarjev.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, Inadstropje